

ק"פ 15728/09/19 - דנה כשדי נגד מיכל שוחט פטאל

בית משפט השלום בכפר סבא

ק"פ 15728-09-19 כשדי נ' שוחט פטאל

בפני קובלת נגד נאשמת
כבוד השופט, סגן הנשיאה עמית פרייז
דנה כשדי ע"י עו"ד יעקב כשדי
מיכל שוחט פטאל ע"י עו"ד איתמר צור

החלטה

לפניי בקשה לביטול הקובלנה הפלילית.

רקע עובדתי

ביום 8/9/19 הגישה הקובלת נגד הנאשמת קובלנה זו, בטענה שבחודש יולי 2018 הגישה הנאשמת במשטרה תלונה כוזבת בחוסר תום לב נגד הקובלת, ובכך עברה על פי הנטען עבירה על סעיף 6 לחוק איסור לשון הרע.

על פי הנטען, במסגרת התלונה במשטרה, ובפני שלושה שוטרים, מסרה הנאשמת כי הקובלת הפעילה עליה לחץ, וגרמה לה לשלם לקובלת סך של 5000 ₪. ביום 6/8/18 זומנה הקובלת לתחנת המשטרה ושחררה בתנאים מגבילים. ביום 4/12/18 הודיעה קצינת החקירות לקובלת כי התיק נגדה נסגר מחוסר ראיות.

המסגרת הנורמטיבית

סעיף 6 לחוק איסור לשון הרע קובע כדלקמן:

"המפרסם לשון הרע, בכוונה לפגוע, לשני בני-אדם או יותר זולת הנפגע, דינו - מאסר שנה אחת."

במקרה של הגשת תלונה במשטרה יכול הנאשם להתגונן באמצעות ההגנה הקבועה בסעיף 15 (8) לחוק לשון הרע:

"במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או הנתבע עשה את הפרסום בתום

....

(8) הפרסום היה בהגשת תלונה על הנפגע בענין שבו האדם שאליו הוגשה התלונה ממונה על הנפגע, מכוח דין או חוזה, או תלונה שהוגשה לרשות המוסמכת לקבל תלונות על הנפגע או לחקור בענין המשמש נושא התלונה ואולם אין בהוראה זו כדי להקנות הגנה על פרסום אחר של התלונה, של דבר הגשתה או של תכנה".

ההגנה האמורה מאזנת בין האינטרס הציבורי שבקבלת מידע מהציבור על עבירות, לבין האינטרס שבשמירה על שמו הטוב של אדם. כמו כן בע"א 788/79 ריימר נ' עזבון המנוח ברקו רייבר (להלן: הלכת ריימר) נקבע כי כוונה מצד המתלונן לפגוע בנילון לא שוללת לכשעצמה את ההגנה החלה על הגשת תלונה במשטרה כאשר המתלונן האמין באמיתות הפרסום.

דין והכרעה

ב"כ הנאשמת מתבסס למעשה על הלכת ריימר לעיל וטוען כי תלונת הנאשמת משקפת את ההרגשה הסובייקטיבית של הנאשמת אשר חשה מאוימת ממעשיה של הקובלת, כך שפעלה בתום לב עת הגישה התלונה, ומכאן עומדת לה ההגנה לעיל. עם זאת, בשלב מקדמי זה, טרם התקיים הליך הוכחות, כך שאין באפשרותו של בית המשפט להכריע בעניין עובדתי זה. משכך, אין בטיעון עובדתי זה בכדי להצדיק את ביטול הקובלנה.

אולם, ב"כ הנאשמת טוען טענה עובדתית זו במסגרת טענה כללית לפיה עובדות כתב הקובלנה אינן מהוות עבירה. משכך, יש לשאול- במקרה שביור עובדתי יביא לכך כי ייקבע שהנאשמת לא פעלה בתום לב, האם מעשיה מהווים עבירה פלילית, ועוד כזו אשר יש לבררה במסגרת קובלנה פלילית?

לביור השאלה אפנה לדין עקרוני שהתקיים בהחלטתי בק"פ 69547-01-20 בן עמי נ' קורן:

"ככל שעסקינן באינטרס ציבורי, הרי יש לזכור כי בענייננו מדובר באישום שהוגש במסגרת קובלנה ולא במסגרת כתב אישום. במוסד הקובלנה קיימת בעייתיות אינהרנטית. בהליך פלילי הנפתח על דרך הגשת כתב אישום, התביעה, שהיא רשות מנהלית עליה חלים כללי המנהל התקין, שוקלת את כל השיקולים הנדרשים, לרבות האינטרס הציבורי שבהגשת כתב האישום. לעומת זאת, בקובלנה אדם פרטי הוא שיוזם את ההליך, מה שעשוי לגרום לכך שהקובל לא יפעל משיקולי אינטרס ציבורי גרידא, אלא ינצל את מוסד הקובלנה לרעה לצורך פתרון סכסוכים אישיים.

ברע"פ 1955/12 נמרי נ' בנימיני נאמר-

"כשמוגש כתב אישום על ידי המדינה נשקלות כל נסיבות העניין. מותר למדינה להביא בחשבון בהחלטתה גם שיקולים כמו מידת אשמו של המתלונן, והאם הוא עצמו פגע במי שהוא מבקש שיוגש נגדו כתב אישום. אחד מחסרונותיה הרבים של הקובלנה הפלילית הפרטית הוא היעדר שיקול דעת כזה. לאחרונה הוגשה הצעת חוק לבטל את מוסד הקובלנה הפרטית (ראו הצעת חוק סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 67) (ביטול קובלנה), התשע"א-2011, ה"ח 615). דברי ההסבר להצעת החוק מבהירים היטב את הרקע להצעה. על יסוד ניסיוני - ובעיקר ניסיוני השיפוטי כשופטת שלום - אני רואה בברכה את הצעת החוק האמורה".

ברע"פ 9818/01 ביטון ואח' נ' סולטן ואח', פ"ד נט(6) 554 נאמר-

".... הליך זה נושא אמנם מאפיינים של התדיינות אזרחית... אך אין לשכוח שתכליתו הטלת אחריות פלילית בגין ביטוי פומבי. זהו כלי חמור ורציני, וכך יש להתייחס אליו. לא בכדי מגלה המשפט המשווה נטייה גוברת לצמצום הסנקציה הפלילית בגין לשון הרע, כאשר עיקר ההתדיינות בעניין זה מתנהלת במישור האזרחי, תוך מתן אפשרות לפסוק פיצויים לדוגמא... ככלל, לא נועד ההליך הפלילי ליישוב יריבויות אישיות או לריצוי רגשי נקם".

בענייננו, כמו במקרה נשוא פסק הדין שצויין כעת, מדובר בקובלנה הנוגעת לסעיף 6 לחוק איסור לשון הרע. רוב רובן של ההתדיינות מכוח חוק זה מתנהלות בין אנשים פרטיים במסגרת הליך אזרחי, ומיעוטן מתבררות במסגרת הליך פלילי.

בהקשר זה יש לציין כי באשר לאכיפה מכוח סעיף 6 לחוק איסור לשון הרע, התביעה נוקטת בריסון וזהירות מוגברת בהגשת כתבי אישום, ומחליטה על העמדה לדין רק כאשר קיים אינטרס ציבורי מובהק המצדיק נקיטה בהליך פלילי.

לעניין זה נאמר בסעיף 8 להנחייה 4.1107 להנחיות היועץ המשפטי לממשלה:

"ההתמודדות המשפטית בנושא של "לשון הרע" צריכה להישאר, בעיקרה, נחלת המשפט האזרחי. יחד עם זאת, ייתכנו מקרים חריגים ביותר שבהם ראוי יהיה לנקוט בהליך פלילי. בהתאם לכך, על התביעה הכללית ורשויות האכיפה לנהוג בריסון וזהירות מוגברת בנקיטת צעדים של חקירה והעמדה לדין לפי סעיף 6 לחוק."

כעולה מן המקובץ, כאשר עסקינן באישום על פי סעיף 6 לחוק איסור לשון הרע, יש לבחון בכובד ראש קיומו של אינטרס ציבורי. אדרבא, כאשר מדובר באישום שהוגש על דרך קובלנה, משמע על ידי גורם פרטי ולא על ידי התביעה האמונה על האינטרס הציבורי."

על כך יש להוסיף, אדרבא בענייננו, עת לצד הבחירה בנתיב הפלילי במסגרת חוק איסור לשון הרע, ולצד הבחירה בנתיב הקובלנה הפלילית במסגרת ההליך הפלילי, הרי שהטענה ללשון הרע בענייננו מתייחסת לא לפרסום בפני רבים,

אף לא בפני אנשים פרטיים מעטים, אלא בפני מספר שוטרים אגב הגשת תלונה במשטרה.

ברי כי אין בדברים אלה בכדי למנוע מכל וכל הגשת קובלנה פלילית בעבירת איסור לשון הרע נוכח דברים שנאמרו במסגרת תלונה במשטרה. אולם יש לשמור זאת למצבים חריגים בחומרתם, ובכל הכבוד, התלונה בה עסקינן, אף אם נניח לטובת הנאשמת שהיתה בגדר תלונת שווא, אינה בגדר מצב חריג שכזה.

ראשית, ניתן להעלות על הדעת תלונות שווא חמורות בהרבה מבחינת תוכן. שנית, התלונה לא התפתחה לכדי משפט פלילי, שהרי התיק נסגר על ידי המשטרה. שלישית, התלונה לא הביאה למעצרה של הקובלת, אלא לשחרורה בתחנת המשטרה בתנאים מגבילים, שלא פורטו, ומכאן יש להניח כי לא היו מהחמורים.

נוכח האמור, סברתי כי אף אם הטענות העובדתיות שבכתב הקובלנה היו מתבררות כנכונות, משמע שהנאשמת הגישה את תלונתה במשטרה כנגד הקובלת בחוסר תום לב, ספק רב אם מבחינת האינטרס הציבורי יש בכך גוון פלילי כלשהו, ובוודאי שאין בכך בכדי להצדיק בירור העניין במסגרת קובלנה פלילית.

נוכח כל זאת, הריני מורה על ביטול הקובלנה.

אני מחייב את הקובלת לשלם לנאשמת הוצאות משפט בסך של 1,000 ₪, ובאשר הייצוג היה בידי הסניגוריה הציבורית, אני מחייב את הקובלת לשם לאוצר המדינה סך של 2,000 ₪.

סכומים אלה ישולמו עד ליום 15/10/21.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בלוד.

העתקים יועברו לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, ג' אב תשפ"א, 12 יולי 2021, בהעדר הצדדים.